

SARO JAARPROGRAMMA 2020

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	MISSIE SARO	2
III.	CENTRALE UITDAGING VOOR 2020	2
IV.	SARO EN STRATEGISCHE ADVISERING	2
	WERKVELD 1: PLANNING EN OMGEVINGSDENKEN	3
	WERKVELD 2: INSTRUMENTARIUM	3
	WERKVELD 3: RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN	4
	WERKVELD 4: ONROEREND ERFGOED	4
V.	SARO ALS FORUM VOOR MAATSCHAPPELIJK OVERLEG	5
	BIJLAGE 1: DECRETALE OPDRACHTEN SARO	6

I. SITUERING

Artikel III.105 van het Bestuursdecreet bepaalt dat een strategische adviesraad zijn werkprogramma vaststelt, in overleg met de Vlaamse Regering.¹

Het huishoudelijk reglement van SARO (artikel 33, §1) bepaalt dat het bureau een ontwerp van werkplan voorstelt aan de raad. Artikel 40 van het huishoudelijk reglement van SARO stelt verder: *'De raad moet steeds zijn goedkeuring hechten aan het werkprogramma. Deze bevoegdheden kunnen niet worden gedelegeerd'*.

Voor de opmaak van het jaarprogramma van SARO voor 2020 werd uitgegaan van de decretale opdrachten van SARO (zie bijlage 1) en van de verkenning van de beleidsnota omgeving 2019-2024 en de beleidsnota onroerend erfgoed 2019-2024.

Het jaarprogramma werd goedgekeurd op de raadszitting van SARO van 22 januari 2020. Aangezien het Bestuursdecreet voorziet dat een strategische adviesraad zijn werkprogramma opmaakt in overleg met de Vlaamse Regering wordt het jaarprogramma vervolgens - voor verdere

¹ Bestuursdecreet van 7 december 2018 (B.S.19/12/2018)

reflecties - overgemaakt aan de bevoegde ministers (onroerend erfgoed, omgeving).

De raad houdt zich enige flexibiliteit voor bij de verdere uitvoering van het jaarprogramma. Onderwerpen kunnen worden toegevoegd of geschrapt wanneer zich nieuwe adviesvragen of opportuniteiten voordoen.

II. MISSIE SARO

SARO brengt advies uit over strategische beleidsvraagstukken en de hoofdlijnen van het beleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed. De raad draagt op die wijze bij tot het vormen van de beleidsvisie en een interpretatie van maatschappelijke ontwikkelingen. SARO gaat zowel beleidsgericht en reactief, als proactief en anticiperend te werk. Bovendien kan de strategische adviesraad dienen als klankbord voor de politieke verantwoordelijken, voor de toetsing van onuitgewerkte ideeën.

III. CENTRALE UITDAGING VOOR 2020

SARO zal in 2020 voluit inzetten op zijn rol als strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed (zie verder deel IV).

Een centrale uitdaging voor 2020 betreft de opstart en operationalisering van de Omgevingsraad.

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 (pag. 214) kondigt aan: *‘Ter vervanging van de strategische adviesraden SARO en MINA wordt een Omgevingsraad opgericht die naar advisering complementair is met de SERV. We gaan voor een evenwichtige en compacte raad’*.

De beleidsnota omgeving 2019-2024 (pag. 22-pag. 23) stelt verder: *‘De huidige strategische adviesraden SARO en MINA worden vervangen door een nieuwe Omgevingsraad, die naar advisering complementair is met de SERV. We gaan voor een evenwichtige en compacte raad die mij ondersteunt in het uitstippelen van een krachtig omgevingsbeleid. De huidige SARO en MINA-raden worden maximaal betrokken bij de omvorming ervan naar een Omgevingsraad. Mede op basis van hun voorstellen zal ik in 2020 de nieuwe Omgevingsraad installeren’*.

De Omgevingsraad wordt verder vermeld in de beleidsnota omgeving 2019-2024 (pag.23) in het kader van het op te richten forum voor handhavers: *‘Daarom richt ik voor het einde van 2019 een forum voor handhavers op in de schoot van het departement Omgeving. Dit forum fungeert als netwerk tussen de verschillende handhavingsactoren. Door het uitwisselen van informatie, kunnen de verschillende actoren hun opdrachten en taken beter vervullen en wordt kennisdeling gefaciliteerd. Zodra de Omgevingsraad is opgericht, zorg ik ervoor dat deze zijn adviestaken en -verplichtingen ten aanzien van deze actoren ten volle kan opnemen.’*

IV. SARO EN STRATEGISCHE ADVISERING

SARO structureert zijn strategische advisering in volgende vier werkvelden:

- werkveld 1: planning en omgevingsdenken
- werkveld 2: instrumentarium
- werkveld 3: ruimtelijke uitvoeringsplannen

- werkveld 4: onroerend erfgoed

WERKVELD 1: PLANNING EN OMGEVINGSDENKEN

- 1.1. Beleidskaders en Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. De beleidsnota omgeving 2019-2024 (pag. 25) stelt: *'In 2020 leg ik een set van ontwerpbeleidskaders met concrete acties voor aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring. Ik wil dat Vlaanderen in 2021 beschikt over een eerste goedgekeurd Beleidsplan Ruimte en dat het systeem van beleidsplanning effectief van start kan gaan'*.
- 1.2. Strategische uitvoeringsbesluit inzake BRV. Artikel 2.1.5,§3 van de VCRO stelt dat de Vlaamse Regering de nadere regels bepaalt voor de opmaak en de vaststelling van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Artikel 2.1.1, §3 van de VCRO stelt dat de Vlaamse Regering nadere regels kan bepalen met betrekking tot de inhoud van een beleidskader.
- 1.3. Wijziging VCRO in functie van handhaving. De beleidsnota omgeving 2019-2024 (pag. 23) kondigt aan: *'Omwille van de gewijzigde context hevel ik op korte termijn de uitvoerende taken van de VHRM over naar het departement Omgeving. Vanuit zijn beleidsvoorbereidende opdracht neemt het departement de inhoudelijke afstemming en integratie van de handhavingsprioriteiten alsook de periodieke rapporteringstaken op zich. Ik geef mijn administratie dan ook de opdracht om op korte termijn de nodige decretale initiatieven op te zetten zodat dit alles kan uitgerold worden en zodat ze het volgend handhavingsprogramma en -rapport ter harte kan nemen. Ik leg de handhavingsprioriteiten voor aan mijn collega's.'*

WERKVELD 2: INSTRUMENTARIUM

- 2.1. Instrumentendecreet. De beleidsnota omgeving 2019-2024 (pag. 33): *'Vóór het eind van dit jaar agendeer ik het instrumentendecreet voor definitieve goedkeuring bij de Vlaamse Regering'*.
- 2.2. Aanpassing MER-regelgeving. De beleidsnota omgeving 2019-2024 (pag. 37): *'Ik streef naar duidelijkheid en rechtszekerheid inzake plan-MER-plicht voor instrumenten zoals sectorale regelgeving en beleidsvisies. Rekening houdende met de toepasselijke rechtspraak creëer ik hiervoor een kader, waarbij ik me beperk tot wat juridisch noodzakelijk is overeenkomstig de Europese verplichtingen. We bekijken of en hoe de MER en de passende beoordeling kan worden geoptimaliseerd en vereenvoudigd in uitvoering van de Europese richtlijnen.'*
- 2.3. Vereenvoudiging bestemmingscategorieën. De beleidsnota omgeving 2019-2024 (pag. 33): *'We maken de bestemmingsvoorschriften toekomstbestendig. Hiervoor vereenvoudig en actualiseer ik de typevoorschriften voor RUP's en maak ze toekomstbestendig. Ik schrap overbodige en verouderde bestemmingscategorieën. De gehanteerde voorschriften dragen bij aan de realisatie van de doelstellingen van het BRV. Bij de herwerking van de typevoorschriften hebben we oog voor innovatieve woon- en werkvormen, flexibiliteit, multifunctionaliteit en groenblauwe netwerken. Ze gaan uit van vernieuwing en maken*

innovatie mogelijk'.

WERKVELD 3: RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

- 3.1 Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Zoals vastgelegd in artikel 2.2.6, §1 van de VCRO wordt SARO door de Vlaamse Regering in 2020 om advies gevraagd over de gewestelijke ruimtelijk uitvoeringsplannen.
- 3.2 Gewestelijke complexe projecten. Zoals vastgelegd in artikel 9 van het besluit complexe projecten wordt SARO door de Vlaamse Regering in 2020 om advies gevraagd over de gewestelijke complexe projecten.

WERKVELD 4: ONROEREND ERFGOED

- 4.1 Opmaak van een groenboek met de krijtlijnen van een partnerschap, uitgaande van een volwaardige taakverdeling. De beleidsnota onroerend erfgoed kadert dit binnen volgende operationele doelstellingen: 'de zorg voor het onroerend erfgoed is het resultaat van actieve samenwerking' en 'we stimuleren elke gemeente om een lokaal onroerenderfgoedbeleid te ontwikkelen'.
- 4.2 Opmaak van een conceptnota met het oog op een actualisering van het financieringsstelsel en de adviseringspraktijk. De beleidsnota onroerend erfgoed kadert dit binnen volgende operationele doelstelling: 'financiële ondersteuning is gediversifieerd en gaat uit van een wederzijds haalbaar engagement'.
- 4.3. Optimalisatie van het Onroerenderfgoeddecreet en -besluit, met het oog op een actualisering van het financieringsstelsel en de adviseringspraktijk. De beleidsnota onroerend erfgoed kadert dit binnen volgende operationele doelstelling: 'financiële ondersteuning is gediversifieerd en gaat uit van een wederzijds haalbaar engagement'.
- 4.4. Optimalisatie van het Onroerenderfgoeddecreet en -besluit, uitgaande van een evaluatie van de beschermingsregelgeving met het oog op een bijsturing van de vaststellings-, beschermings- en deklasseringspraktijk. De beleidsnota onroerend erfgoed kadert dit binnen volgende operationele doelstellingen: 'erfgoedwaarden zijn zo verankerd dat ze ook in de toekomst relevant blijven', 'we optimaliseren de doelmatigheid van de inventarissen' en 'we herzien het bestaande beschermde erfgoedbestand, in samenspraak met de betrokken besturen'.
- 4.5. Jaarlijkse evaluatie hoofdstuk archeologie van het Onroerenderfgoeddecreet. Zie art. 5.6.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
- 4.6. Grondige evaluatie hoofdstuk archeologie van het Onroerenderfgoeddecreet wanneer alle duurzame effecten van de archeologie regelgeving zichtbaar zijn. De beleidsnota onroerend erfgoed kadert dit binnen volgende operationele doelstellingen 'onroerenderfgoedzorg staat voor duurzame oplossingen' en 'onroerenderfgoedzorg is klantgericht'.

V. SARO ALS FORUM VOOR MAATSCHAPPELIJK OVERLEG

Voorgaande hoofdstuk geeft een overzicht van de geplande strategische adviezen. Daarnaast is het echter belangrijk om binnen SARO aandacht te hebben voor de verdere uitbouw van SARO als maatschappelijk adviesorgaan en de positionering van SARO binnen het adviesradenlandschap.

Voor 2020 zijn geen wijzigingen voorzien aan de interne werking van de raad. De 4 werkgroepen die opgericht zijn in functie van de 4 werkvelden blijven behouden. Het betreft volgende vier werkgroepen met respectievelijke voorzitter:

werkgroep 'planning en omgeving'	voorzitter: Filiep Loosveldt
werkgroep 'instrumentarium'	voorzitter: Mark Cromheecke
werkgroep 'RUP's'	voorzitter: Karel Vanackere
werkgroep 'onroerend erfgoed'	voorzitter: Karel Dendooven

Er worden ook geen wijzigingen voorzien aan de samenstelling van het bureau. Het bureau bestaat uit de voorzitter, de werkgroepvoorzitters en de secretaris.

Het intergewestelijk overleg met de andere strategische adviesraden zal worden verder gezet in 2020. Op 12 februari 2020 gaat er een gezamenlijk symposium door van SARO-CRAT-GOC in Luik over de belangrijkste nieuwe strategische beleidslijnen in de drie gewesten.

BIJLAGE 1: DECRETALE OPDRACHTEN SARO

1. Het SARO-decreet (artikel 3) stelt dat de SARO de volgende opdrachten heeft:²

- uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over de hoofdlijnen van het beleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed;
- bijdragen tot het vormen van een beleidsvisie over de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed;
- de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed volgen en interpreteren;
- advies uitbrengen over voorontwerpen van decreet met betrekking tot ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed;
- uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, met uitzondering van de ontwerpen van besluit inzake de individuele beschermingsdossiers met betrekking tot onroerend erfgoed;
- reflecties leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota's inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed;
- uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over ontwerpen van samenwerkingsakkoord van strategisch belang met betrekking tot de ruimtelijke ordening en de zorg voor het onroerend erfgoed die de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest wil sluiten met de staat, met andere gemeenschappen of gewesten of in internationaal verband.

2. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt volgende adviesvraagplichten voor SARO:

- artikel 2.1.5, § 2 : *'De opmaak en de vaststelling van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen omvatten minstens de volgende stappen: 1° de raadpleging in verschillende fasen van het opmaakproces van: a) de strategische adviesraad; ...'*
- artikel 2.2.7, §1: *'§ 1. De Vlaamse Regering is belast met de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen en neemt de nodige maatregelen voor de samenstelling van het planteam en voor het voeren van het geïntegreerde planningsproces, vermeld in artikel 2.2.1. Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgemaakt ter uitvoering van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. § 2. De Vlaamse Regering vraagt advies over de startnota aan: 1° de strategische adviesraad'*
- artikel 2.3.1: *'Het ontwerp van stedenbouwkundige verordening wordt voor advies voorgelegd aan de strategische adviesraad.'*

3. Het besluit Complexe Projecten bepaalt volgende adviesvraagplicht aan de SARO:

- artikel 9, § 3. *'Als de Vlaamse Regering de startbeslissing heeft genomen, wordt over de alternatievenonderzoeksnota advies gevraagd aan de voor het complexe project*

² Decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed. (B.S. 07.06.2006).

relevante strategische adviesraden.'

4. Het decreet Grond- en Pandenbeleid legt volgende adviesvraagplicht voor de SARO vast:
 - artikel 2.2.2, § 1. *'Het grond- en pandenbeleidsplan wordt vastgesteld na advies van 1° de strategische adviesraad ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, 2° de Vlaamse Woonraad, 3° de SERV en 4° de Minaraad.'*
5. Het Mobiliteitsdecreet formuleert volgende adviesvraagplicht aan de SARO:
 - artikel 13, §2: *'De Vlaamse Regering legt het ontwerp van Mobiliteitsplan Vlaanderen bij de aanvang van het openbaar onderzoek voor aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en aan de SARO, die binnen de termijn, vermeld in § 1, eerste lid, hun advies bezorgen aan de MORA.'*
6. Het Onroerenderfgoeddecreet formuleert volgende taak:
 - artikel 3.1.2: *'Het secretariaat van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed wordt uitgeoefend door het secretariaat van de SARO. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.'*
7. Het decreet varend erfgoed formuleert volgende taak:
 - artikel 16: *'Het secretariaat van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed wordt uitgevoerd door het secretariaat van de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering kan hierover de nadere regels bepalen.'*
8. Het decreet houdende wapen van privépersonen formuleert volgende taak:
 - artikel 8/3: *'Het secretariaat van de Vlaamse Heraldische Raad wordt uitgevoerd door het secretariaat van de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering kan daarover nadere regels bepalen.'*